

15.6.2020

VN/15032/2020

VN/15032/2020-OKM-1

Opetushallitus
Hakaniemenranta 6
00530 HELSINKI

Viite VN-5296-2020

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöskannanotto Opetushallituksen vuoden 2019 toiminnasta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään päättänyt valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisesta tilinpäätöskannanotosta Opetushallitukselle.

1. Tuloksellisuus ja tulostavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2019 uusina tehtävinä Opetushallituksen hoidettavaksi tulivat toimiminen Euroopan Unionin uuden, Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman (ESC) kansallisena toimistona, varhaiskasvatuksen tietovarannon (VARDA) ylläpitotehtävät, KOSKI-tietovarannon kehittäminen ja laajentuminen muuhun ammatilliseen koulutukseen, Opintopolun kehittäminen opintojen henkilökohtaistamisen suunnitelman toteuttamiseksi (eHOKS – tietovaranto ja sen ylläpito) KOSKI-lainsäädännön muutosten myötä sekä Lukuliike -toimet suuntaviivojen toimeenpanon toteuttamiseksi sekä suuntaviivoja tukevien teknisten ratkaisujen edistäminen.

Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisessä tulossopimuksessa sovitut tavoitteet toteutuivat keskeisiltä osin tulossopimuksessa sovitun mukaisesti. Tilinpäätöksessä ei raportoida merkittävistä poikkeamista.

Opetushallituksen perustoimintamenojen kustannukset (26,0 miljoonaa euroa) alittivat noin 0,54 miljoonalla eurolla perustoimintaan valtion talousarviossa 2019 osoitetut määrärahat (26,5 miljoonaa euroa). Vuodelle 2020 siirtyi 1,9 miljoonaa euroa. Muista toimintamomentin alajaottelun kohdista siirtyi vuodelle 2020 yhteensä lähes 11,5 miljoonaa euroa, josta 9,3 miljoonaa euroa oli opetustoimen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen tarkoitettua määrärahaa. Henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksatukseen liittyen opetushallitus on muuttanut maksatustekniikkaa siten että määrärahaa ei enää jatkossa siirry seuraaville vuosille.

Tulossopimuksessa sovitut tavoitteet toteutuivat lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta keskeisiltä osin tulossopimuksessa sovitun mukaisesti. Opetushallitus on tulossopimuksen mukaisesti valmistellut lukion opetussuunnitelman perusteet ja julkisti ne järjestämällään Lukiopäivillä 7.11.2019. Tähän liittyen on toteutettu jatkuvaa toimeenpanon tukea ja viestintää. Lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseksi jaettiin 10 milj. euron valtionavustukset koulutuksen järjestäjille.

Opetushallitus on rakentanut ammatillisen koulutuksen palautejärjestelmiä suunnitellusti. Keväällä 2019 julkaistu opiskelijapalaute antaa positiivisen kuvan tyytyväisyydestä ammatilliseen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

koulutukseen. Opetushallitus on toteuttanut ammatillisen koulutuksen reformin tukiohjelmia yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Reformin tukiohjelman valtionavustushankkeissa, ns. Parasta-hankekokonaisuudessa, päästiin suunnitellussa aikataulussa tuotosten ja toimintamallien levitysvaiheeseen. Parasta-hankekokonaisuuden hankkeiden ohjaus on tehty opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyönä. Koulutuksen järjestäjille on luotu laadukasta aineistoa mm. työelämäyhteistyön ja työpaikkaohjauksen käytäntöjen, digitalisaation ja johtamisen tueksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteinen ammatillisen koulutuksen viestintästrategia otettiin käyttöön vuonna 2019. Lisäksi ammatillisen koulutuksen viestintä- ja vetovoimatoimia on tuettu myös kahdella valtionavustuserällä. Opetushallitus on osallistunut myös ammatillisen koulutuksen laustrategian valmisteluun opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla. Laustrategiaehdotus valmistui kesällä 2019.

Opetushallitus on uudistanut osaamisen kuvaustapaa ammatillisten tutkintojen perusteissa, ja uudistustyö jatkuu edelleen vuonna 2020. Vuonna 2019 annettiin 23 kpl uudistettuja tai muutettuja tutkinnon perusteita (amatillinen perustutkinto, ammattitutkinto, erikoisammattitutkinto). Toimet henkilökohtaistamisen toteuttamisen tueksi jatkuvat. Koulutusta, neuvontaa ja ohjausta on järjestetty myös osaamisen arviointisuunnitelmien toteuttamisessa.

1.1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vuonna 2019 valmisteltiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden oppilaan arviointia koskevan luvun täsmennyksiä sekä päättöarvioinnin kriteerejä useammalle eri arvosanalle. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanon viimeinen vaihe käynnistyi syksyllä. Kokeilukeskus jatkoi toimintaansa.

Oppimisen digitaalisen ekosysteemi

Virasto on kehittänyt mm. avoimia oppimateriaaleja ja edistänyt niiden saavutettavuutta, innovatiivisia oppimisympäristöjä ja digitaalisia aineistoja sekä digitaalista henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelmaa (eHOKS). Opetushallitus on myös rahoittanut ja toteuttanut oppimiseen liittyvän datan hyödyntämistä (oppimisanalytiikka) kehittäviä hankkeita ja digitalisaatioon liittyviä selvityksiä.

Avointen oppimateriaalien palvelun (AOE.fi) ensimmäinen versio on tuotantokäytössä vuoden 2019 tavoitteen mukaisesti.

Virasto on jatkanut digitaalisten oppimateriaalien kustantamista pienille kohderyhmille tavoitteenaan varmistaa tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet laadukkaiden oppimateriaalien avulla.

Virasto on lisännyt datan hyödyntämistä sekä omassa työssään että lisännyt opetusalan toimijoiden tietoisuutta datan käytön merkityksestä opetuksen kehittämisessä. Alueellisten tilaisuuksien yhteydessä on tuotettu alueille datapaketit paikallisen ohjauksen ja kehittämisen tueksi. Opetushallitus on yhdessä yhteistyökumppanien kanssa tuottanut keskitetyn verkkosivuston tiedonkeruiden hallintaan sekä aineistojen tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Peruskoulufoorumin laatimissa tasa-arvoisen peruskoulun tavoitteista ja toimista yhtenä tavoitteena on ollut lisätä tietoperustaisuutta perusopetuksen kehittämisen lähtökohtana. Tietoperustaisuus on ollut vahvasti kriteerinä myös peruskoulufoorumin suuntaamissa paraskoulu -valtionavustuksissa.

Kokonaisoppimisen polku

Opetushallitus on jatkanut kielenopetuksen varhentamiseen liittyvän kärkihankkeen hallinnointia. Hankkeen avulla on vahvistettu opettajien pedagogista osaamista sekä kehitetty kielen opetukseen soveltuvia opetusmenetelmiä. Tuloksia ja kokemuksia on hyödynnetty A1-kielen opetussuunnitelman perusteiden valmistelutyössä. Jatkoselvitys varhaisen kieltenopetuksen vaikutuksista on käynnistetty.

Opetushallitus on jatkanut kansallisen kielivarannon vahvistamista yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Opetushallitus tukenut kansalliskielten ja vähemmistökielten taitoa, lukutaitoa ja lukuintoa osana opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa sekä Lukuliikkeen avulla. Tietoisuutta kielitilanteesta ja vähemmistökielten opetuksen ja käytön tilanteesta on lisätty.

Lisäksi on jatkettu Saamen kielen vahvistamiseen liittyviä toimia. Romanikielen elvyttämistä on tuettu. Viittomakielisten osalta pääpaino on ollut varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Lukemiseen ja lukutaidon vahvistamiseen keskittyvän Lukuliikkeen toiminta on käynnistetty 2019. Toiminnalla edistetään Lukutaitofoorumin asettamia suuntaviivoja toimenpiteitä. Virasto on osallistunut Uusi peruskoulu -ohjelman toimeenpanoon muun muassa hallinnoimalla peruskoulufoorumin työtä, kokeilukeskustoiminnalla sekä vastaamalla tutoropettajatoiminnasta ja Liikkuva koulu -toiminnasta.

Tasa-arvoisen peruskoulun tavoitteiden edistämiseksi on vuonna 2019 jaettu valtionavustusta yht. 7,3 milj. euroa 11 kehittämiskokonaisuudelle eri puolille Suomea. Tutoropettajatoiminnan vakiinnuttamiseen on myönnetty 27 verkostolle. Erityisavustuksia tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen myönnettiin yhteensä noin 10 milj. euroa.

Kokeilukeskuksen toimintaa on jatkettu vuonna 2019. Toiminnassa on etsitty ja testattu työkaluja ja malleja systeemin eri tasojen yhdistävälle ihmiskeskeiselle kehittämiselle koulutuksen järjestäjien, koulujen kehittäjien ja opetushallinnon asiantuntijoiden kanssa. Koulujen ja kuntien työn tukemisen lisäksi tavoitteena on ollut selvittää, miten paikallisissa kokeiluissa syntyviä kokemuksia voi hyödyntää valtakunnallisessa kehittämisessä. Toiminnassa edistetään Opetushallituksen kansallista kehittämisroolia ja vaikuttavuustavoitteita tukevia uusia ohjauksen ja tuen toimintamalleja.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivityksen jatkona Opetushallitus on tukenut varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäjiä ja henkilöstöä muun muassa järjestämällä koulutusta, tuottamalla digitaalista tukimateriaalia sekä tukemalla yhteiskehittämistä verkostoissa. Opetushallitus on johtanut 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluverkostoa.

Perusopetuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmaseuranta valmistui. Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerityö ja opetussuunnitelman perusteiden luvun 6 päivittäminen jatkui vuoden 2019 aikana ja se julkaistiin helmikuun alussa 2020.

Aikuisten perusopetuksen uusien opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa on tuettu. Opetustoimen henkilöstökoulutukseen tarkoitettua valtionavustuksesta on rahoitettu aikuisten perusopetuksen opettajille suunnattua täydennyskoulutusta uusien opetussuunnitelmien keskeisistä aihealueista.

Perusopetuksen opetussuunnitelman tukeen liittyvät VIP-verkostot ovat jatkaneet työtään yhteistyössä Valteri-koulun kanssa. Opiskeluohjauksen valtakunnalliseen ohjaukseen ja kehittämiseen liittyvää työtä on jatkettu. Tukimateriaalia (oppaita, ohjeistusta) on tuotettu perusopetuksen opiskeluohjauksiryhmille, oppilaitoksille ja opiskeluohjauksen palvelujen ammattilaisille. Opetushallitus myönsi vuonna 2019 0,5 milj. euroa koulutuksille, joilla vahvistetaan opettajien ja opiskeluohjauksessa työskentelevien valmiuksia tunnistaa ja ehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvia seksuaalirikoksia.

Opetushallitus on jatkanut maahanmuuttajien koulutuksen kehittämistä sekä kulttuurisen monimuotoisuuden edistämistä. Vieraskielisten opetuksen yleissivistävässä opetuksessa Opetushallitus myönsi valtionavustusta keväällä 2019 yhteensä 176 hakijalle. Suomi toisena kielenä -opetukseen ja muun opetuksen tukeen avustusta myönnettiin noin 12,7 milj. euroa ja oman äidinkielen opetukseen noin 3,3 milj. euroa. Informaatio-ohjauksen, verkostotoiminnan ja koulutustilaisuuksien järjestämisen avulla on tuettu erityisesti koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuurin kehittämistä kielitietoiseksi.

Vaikuttavat ohjaustyökalut

Perusopetuksen vaativan erityisen tuen VIP-ohjaus- ja palveluverkostot ovat jatkaneet toimintaansa. Toimenpiteillä on edistetty ohjausryhmän asettamia tavoitteita monialaisen yhteistyön kehittämiseksi, toimintakulttuurin muutoksiksi, osaamisen vahvistamiseksi sekä yhteistyön vahvistamiseksi opettajankoulutuksen ja tutkimuksen kanssa.

Kiusaamisen ehkäisyn työryhmän ehdotuksista on tehty alustava suunnitelma Opetushallituksen vastuulla olevista tehtävistä. Työrauhan ja kohtaamisen merkitystä on lisätty opettajien täydennyskoulutukseen. Myös tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta sekä tasa-arvo- ja ihmisoikeuskasvatusta on lisätty opettajien perus- ja täydennyskoulutukseen.

Osana oppimisympäristöjen turvallisuutta on opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuus – sivusto on päivitetty. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen vuonna 2019 rahoitettuja hankkeita on kohdistettu turvallisuuskulttuuria edistävään toimintaan. Opetushallitus on lanseerannut itsearviointityökalun, jonka avulla oppilaitokset voivat arvioida turvallisuustilannettaan.

Opetushallitus on osallistunut LAPE muutosohjelmaan mm. monien työryhmien, koulutusten, oppaiden, LAPE -hankekoordinaattorin sekä kunta-agenttitoiminnan ja LAPE -akatemioiden kautta.

Opettajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutuksen vaikuttavuutta parannetaan kokoamalla täydennyskoulutus laajoiksi kokonaisuuksiksi, jotka perustuvat kehityssuunnitelmiin ja koulutustarvekartoituksiin. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutusta on tuettu vuonna 2019 noin 15,7 milj. eurolla.

Osaamistarpeiden ennakkointia on toteutettu osaamisen ennakkointifoorumissa. Keväällä 2019 saatiin päätökseen laaja ennakkoinnin perusprosessi, joka tuotti alakohtaista ennakkointitietoa osaamis- ja koulutustarpeista. Lisäksi on toteutettu muita ennakkointihankkeita, kuten media- ja viestintäalan VOSE-hanke, vesi- ja liikunta-alan VOSE-hankkeet sekä ilmastonmuutosta koskeva teemahanke.

Ennakkointitietoa on hyödynnetty tutkintojen määrällisessä mitoituksessa sekä tutkintojen perustetyössä. Lisäksi muun muassa opinto-ohjaajia ja oppijoita varten on tuotettu ns. osaamiskortit, jotka ovat helposti lähestyttäviä infograafeja tulevaisuuden osaamistarpeista. Osaamisen ennakkointifoorumia ja siihen kuuluvaa ennakkoinnin perusprosessia on myös arvioitu. Arvioinnin välitulokset julkaistiin keväällä 2019.

Laadukkaat asiakas- ja tietopalvelut

Varhaiskasvatuksen tietovarannon (Varda) käyttöönotto kuntien ja kuntayhtymien toimipaikka- ja lasten tietojen osalta alkoi helmikuussa 2019. Syyskuussa 2019 käynnistyi huoltaja- ja maksutietojen käyttöönotto. Henkilöstötietojen tallentamisen osalta käyttöönoton aikataulua siirrettiin vuodelle eteenpäin.

Opintopolkua on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sovittujen toimenpiteiden mukaisesti. Lisäksi Opetushallitus on osallistunut jatkuvaa oppimista tukevien digitaalisten palvelujen suunnittelutyöhön, jossa ovat mukana opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Keha ja Opetushallitus. KOSKI-tietovarannon tietosisältöä laajennettiin kattamaan ammatillisen koulutuksen tutkintojen lisäksi myös muu ammatillinen koulutus.

1.2. Tuotokset ja laadunhallinta

Seurattavien suoritteiden määrät toteutuivat pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti. Suurimmat poikkeamat on tilinpäätöksessä perusteltu.

Maksullisen toiminnan koulutettavapäivät jäivät tavoitteesta, mutta osallistujamäärien väheneminen saatiin pysäytettyä. Virastossa on ryhdytty toimenpiteisiin, joiden avulla virasto arvioi nostavansa osallistujamäärät vähintään 8 000 vuosittaiseen koulutettavapäivään.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus ja voimavarat

Perustoimintamenojen kustannukset olivat 26,0 miljoonaa euroa, joka alitti noin 0,54 miljoonalla eurolla perustoimintaan valtion talousarviossa 2019 osoitetut määrärahat (26,5 miljoonaa euroa). Perustoimintamenot alenivat talouden sopeuttamistoimenpiteiden johdosta. Säästötoimenpiteet heijastuivat myös viraston toimintamenojen siirtomäärärahakantaan, jota siirtyi vuodelle 2020 yhteensä 1,9 miljoonaa euroa (vuodelle 2019 siirtyi 1,4 miljoonaa euroa).

Nettobudjetoitujen erien tuottojen ja kulujen kasvun kokonaisvaikutus perustoimintamenoihin oli -0,2 miljoonaa euroa. Tuotot kasvoivat noin miljoona euroa johtuen pääasiassa yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista EU:lta. Toiminnan kulut kasvoivat noin 0,8 miljoonaa euroa johtuen henkilöstökulujen kasvusta.

Muista toimintamomentin alajaottelun kohdista siirtyi vuodelle 2020 yhteensä lähes 11,5 miljoonaa euroa, josta 9,3 miljoonaa euroa oli opetustoimen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen tarkoitettua määrärahaa. YTL:n ja Karvin toimintamenojen siirtomäärärahakantaa siirtyi yhteensä 4,1 miljoonaa euroa.

Tuottavuus

Tuottavuudelle asetetut tavoitteet ylitettiin lukuun ottamatta maksullisen koulutustoiminnan tuottavuutta (koulutettavapäivät/htv). Virasto arvioi maksullisen koulutustoiminnan tuottavuuden heikentymisen johtuvan pääasiassa tiukentuneesta kilpailutilanteesta.

Valtionavustustoiminnan tuottavuustavoite (valtionavustuspäätökset/htv) ylitettiin, vaikka tuottavuus laskikin hieman verrattuna vuoteen 2018.

Taloudellisuus

Opetushallituksen ydinprosessien taloudellisuudelle asetetut tavoitteet ylitettiin kaikilta osin. Valtionavustusprosessin taloudellisuus (euro/htv) parani edelleen ja myös toimintamenojen nettokäytön (toimintamenojen nettokäyttö euro/ htv) osalta asetettu tavoitetaso saavutettiin.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Toteutunut henkilötyövuosimäärä oli hieman (378) korkeampi kuin tulossopimusta laadittaessa oli arvioitu (371). Johtajuusindeksi (3,06) oli tavoitetta (3,4) alhaisempi. VMBaro-kyselyn työtyytyväisyys (3,3) oli edellisen vuoden tasolla ja alitti tavoitteen (3,5). Suurin tyytymättömyys kohdistui palkkaukseen. Uusi palkkausjärjestelmä ei ole vielä käytössä. Virasto arvioi myös, että tavoiteltu yhtenäinen toiminta- ja johtamiskulttuuri ei ole vielä toteutunut käytännössä, mikä heijastuu työtyytyväisyyteen. Epäasialliseen käytökseen liittyvät havainnot ja kokemukset olivat huolestuttavan yleisiä. Tilannetta on ratkottu työterveyshuollon asiantuntijoiden avulla. Sairauspoissaolopäivät vähenivät (7,3->6,8), mutta jäivät tavoitteesta (6,0).

Tilinpäätös ei sisällä tilatehokkuuden ja -taloudellisuuden osalta asetettujen mittareiden toteumaa vuoden 2019 osalta. Tiloja koskevat muutostyöt alkavat keväällä 2020 ja tilat ovat muuttovalmiit huhtikuussa 2021.

2. Tuloksellisuuden raportoinnin asianmukaisuus

Opetushallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös on laadittu asianmukaisesti, ja niistä saa kokonaisuutena hyvän kuvan tulostavoitteiden toteutumisesta.

Poikkeamat tulostavoitteiden ja toteuman välillä on pääsääntöisesti todettu ja syyt yleensä riittävästi yksilöity.

Opetustoimen henkilöstön koulutuksen vaikuttavuuden arviointiin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota. Opetushallituksen käytettävissä on taloudellisesti huomattavan suuri ja mahdollisuuksiltaan monipuolinen ohjausväline opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen määrärahoina sekä yksittäisten henkilöstön osaamishankkeiden rahoituksina. Näille toiminnoille on asetettu painopisteitä ja tavoitteita. Painopisteiden toteutumista yleensä tai vaikuttavuustavoitteiden näkökulmasta ei kuitenkaan käsitellä tai arvioida. Maksullisen toiminnan koulutuspäivien määrää ei voi pitää riittävänä kuvaamaan sitä, mitä ja miten opetustoimen henkilöstökoulutuksella ja sen rahoituksella on vaikutettu tavoitteiden ja painopisteiden suunnassa oppilaitosten kehittämiseen ja opetushenkilöstön osaamisen edistämiseen.

3. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtion yleissivistävien oppilaitosten osalta vuodelle 2020 siirtyvien määrärahojen osuus oli yli 20 milj. euroa. Määrä vähenee vuoden 2020 aikana noin 5 miljoonaa euroa johtuen kertaluonteisesta hallitusohjelman mukaisesta sopeuttamistoimenpiteen kohdentamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että Valterikoulu edelleen kehittää valtakunnallista ohjaustehtäväänsä ja muita valtakunnallisia asiantuntijapalveluitaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää samoin huomiota vuodelle 2020 siirtyneiden määrärahojen suureen osuuteen esimerkiksi opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten ja yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämismäärärahojen kohdalla. Suuri siirtomäärärahakanta viittaa tarpeeseen kehittää ja tehostaa prosesseja. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että vuoden 2020 alkupuolella aloitetun määrärahan seurantajärjestelmän kehittämistä jatketaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että Opetushallitus edelleen kehittää yleissivistävän koulutuksen määrärahojen raportointia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomiota ja esittää vakavan huolen siihen, että kaksi varhaiskasvatuksen asiantuntijaa on ollut virkavapaalla eikä heidän tilalleen ole otettu ketään hoitamaan varhaiskasvatuksen tehtäviä. Tämän ohella kaksi varhaiskasvatuksen asiantuntijaa

käyttää suurimman osan työajastaan muihin kuin varhaiskasvatuksen tehtäviin. Opetus- ja kulttuuriministeriön näkökulmasta varhaiskasvatuksen henkilöitä hoitaisi vain 1 henkilö, kun alkuperäinen henkilöresurssi varhaiskasvatukseen on ollut 3 henkilötyövuotta. Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan varhaiskasvatuksen resurssia on käytetty osin epätarkoituksenmukaisesti. Aiemmassa tulossopimuksessa sovittuja tehtäviä ei varhaiskasvatuksen osalta ole kaikilta osin pystytty tekemään ja niiden toteutus on jäänyt opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan suunniteltua kevyemmäksi.

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen ja erillisten henkilöstön osaamishankkeiden painopisteiden ja vaikuttavuustavoitteiden toteutumisen arviointia tulisi kehittää. Tavoitteena on myös, että henkilöstökoulutuksen avustusten suuntaamisessa huomioitaisiin nykyistä vahvemmin kansalliset opettajankoulutuksen kehittämisen painopisteet.

Opetushallituksen tuottamat sähköiset palvelut ovat tärkeitä koulutuspolitiikan välineitä ja kustannuksiltaan merkittäviä. Palvelukehityksen ohjausta tulee kehittää edelleen yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Kansainvälisyyteen liittyviä tavoitteita tulee terävöittää ja monipuolistaa sekä mittaristoa kehittää.

Opetushallituksen johtamista ja henkilöstön hyvinvointia koskevia kehittämistoimia on syytä jatkaa. Epäasialliseen käytökseen liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuutta tulee seurata.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkaa Opetushallituksen kanssa viraston talouden sopeuttamiseen liittyvää keskustelua.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Talouspäällikkö

Pasi Rentola

Liitteet

Jakelu Opetushallitus

Tiedoksi Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
VM Valtiovarainministeriö